

Posudek diplomové práce

Studentka: Andrea Michalcová

Katedra religionistiky

Vedoucí práce: Prof. Pavel Hošek

Studentka Andrea Michalcová předložila k obhajobě diplomovou práci s názvem „Náboženství židovského obyvatelstva a žité židovství v době normalizace v Praze“. Práce splňuje všechny formální náležitosti, byla dodána v řádném termínu a v požadovaném provedení. Autorka opatřila práci českou i anglickou anotací, poděkováním, podrobným obsahem, řádným seznamem použitých zdrojů i užitečným seznamem použitých zkratk. Ke korpusu díla jsou připojeny dvě přílohy. První je důležitý, ač poněkud obecně pojatý, přehled teologie a náboženské praxe věřících Židů. Zajímavá a cenná je druhá příloha, kterou tvoří audio nahrávky rozhovorů s třemi respondenty, jejichž částečný přepis je součástí vlastního textu práce.

Autorka prokazuje angažovaný zájem o téma práce, který je doložen zpracováním klíčových tištěných i elektronických zdrojů. Zvláště cenný je jednak sběr orálních výpovědí a jednak průzkum archivních materiálů z Národního archivu, resp. Archivu bezpečnostních složek. Zcela ovšem chybí zpracování materiálů cizojazyčných.

Práce je členěna v zásadě chronologicky, což určuje i její celkový ráz. Jedná se o časosběrný přehled života obyvatel židovského původu, popřípadě lidí identifikujících se s židovstvím, žijících v českých zemích a částečně na Slovensku. Hlavní zájem je soustředěn na období normalizace a na oblast hlavního města Prahy. Autorka ovšem zdůrazňuje, že pro dostatečné pochopení problematiky je nutné vyložit široký dějinný a společenský kontext. První tři kapitoly, které následují po stručném úvodu, jsou proto věnovány dějinnému přehledu života židovské komunity na našem území. Důraz je od počátku kladen na neblahý, mnohdy tragický úděl Židů při jejich soužití s většinou na českém území. Autorka stručně, ale přehledně upozorňuje na podstatné mezníky v historickém vývoji postavení židovského obyvatelstva u nás. Z jejího líčení jednoznačně vystupují témata nerovného postavení a útlaku, které se židovského etnika v evropském prostoru týkali již od raného středověku. Poněkud asymetricky, nicméně pochopitelně, je věnována hlavní pozornost období 2. světové války a nástupu komunismu (kapitoly 3. a 4.). V této části jsou cenné především poznatky z období po skončení druhé světové války, které zůstávají stále méně zmapovanou a zároveň choulostivou součástí naší národní historie. Závěrečná kapitola („Židé v době normalizace“) zkoumá detailněji hlavní předmět studijního zájmu autorky. Kromě přehledu stěžejních faktů politického a společenského vývoje se Andrea Michalcová soustředí na konkrétní případové studie, což dodává její práci živost i důvěryhodnost. Individuální svědectví dobře zapadají do předem nastíněného rámce postojů většinové společnosti a politické reprezentace k lidem židovského původu. Struktura této kapitoly je systematická a srozumitelná. V samotném textu nicméně občas dochází k lehce matoucímu opakování dílčích témat (např. vysvětlení podstaty Charty 77, násobné odkazy k začátkům normalizace, především k invazi vojsk VS, apod.). Místy by prospěla větší stručnost a spád textu u skutečností, které patří k obecnému historickému povědomí. V Závěru se autorka jednoznačně kloní k negativnímu hodnocení a odmítnutí trvale přítomných antisemitistických a obecně xenofobních tendencí v české společnosti. Ty jsou podle ní navíc situačně pragmaticky posilovány ze strany aktuálních mocenských struktur. Doba komunistické totality včetně období normalizace je toho dobrým dokladem.

Předložená diplomová práce je výsledkem důkladného badatelského úsilí a splňuje všechna podstatná kritéria takového díla. Zvolené téma je přínosným příspěvkem do navýsost aktuální diskuse nejen o identitě židovského národa, ale především o neblahém údělu menšin v naší společnosti. Je snad trochu na škodu, že se jedná o text především historiografického charakteru,

religionistická rovina je dána do pozadí.

Na základě zmíněných skutečností navrhuji předloženou práci k přijetí s celkovým hodnocením B.

S úctou a pozdravem,

Matěj Hájek